

У ДОБРЫ ШЛЯХ, ВЫПУСКНІКІ ГДУ!

Заканчваецца чэрвень. Надыходзіць самы хбалоючы дзень для тых, хто заканчвае ўніверсітэт. Гэта — дзень, калі будзе атрыман дыплом аб вышэйшай адукацыі, і сэрца кожнага напоўніцца вялікай радасцю. Гэта — дзень, калі адчуваецца і пачуццё суму, бо дзевяццацца, развітвацца з усім тым, што на працягу ўсіх гадоў вучобы было блізім і дарагім — з сябрамі і педагогамі, з вучэбнымі карпусамі і інтэрнатамі, а для большасці выпускнікоў яшчэ і з нашым цудоўным горадам Гомелем.

Цяпер мы звяртаемся да вас, дарагія выпускнікі з самымі шчырымі словамі і пажаданнямі. Кожны з вас выходзіць на працоўны шлях. Адыі прыйдуць у школы, другія — на прадпрыемствы, трэція — у лабараторыі і г. д. Але дзе б вы не працавалі, і горадзе ці ў вёсцы, усюды і заўсёды высока трымайце марку і даражыце гонарам нашага ўніверсітэта, дзе атрымалі вышэйшую адукацыю! З поўнай аддачай прымяняйце свае веды на практыцы, уносьце дастойны ўклад у пабудову камуністычнага грамадства і выхаванне падрастаючага пакалення ў духу лепшых традыцый савецкага народа.

За гады вучобы многія з вас набылі грамадскія прафесіі. Не забывайце пра іх. З першых крокаў самастойнай працы будзьце сапраўднымі актывістамі, ініцыятарамі і арганізатарамі карысных спраў. Усёй сваёй дзейнасцю старайцеся заслужыць аўтарытэт і павагу таварышаў, усіх тых, з кім будзеце працаваць побач.

Шчаслівага шляху вам, дарагія выпускнікі!

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ, КАМІТЭТ ЛКСМБ, ПРАФКОМ.

ПОСПЕХУ ВАМ, ДАРАГІЯ Выхавацелі!

Валянціна САХАРНІКАВА,
выпускніца механіка-матэматычнага
факультэта.

Празвінеў апошні званок, і мы, выпускнікі, адчулі, што наступіў час развітання з таварышамі па вучобе, з захапляючым і напружаным студэнцкім жыццём, любімымі выкладчыкамі.

Нашы пяты курс мехмата з удзячнасцю будзе памятаць сваіх настаўнікаў, строгіх

экзаменатараў, але добрых і адзыхлівых старэйшых таварышаў, якія заўсёды дапамагалі нам сваёй парадай, па-бацькоўску клапаціліся аб моладзі. Шчыра жадаю ўсім імяляка чалавечата шчасця, моцнага здароўя, добрага настрою і поспехаў у навуковай дзейнасці!

САМЫЯ ЦЕПЛЯЯ ЎРАЖАННІ

Канстанцін АНАНЧЫКАЎ,
выпускнік фізічнага факультэта.

На мінулым тыдні я абараніў дыпломную работу. Гэта быў вынік маеі пяцігадовай вучобы ва ўніверсітэце. Скажу шчыра, што радасць вялікая. Яна зразумелая кожнаму, хто быў студэнтам.

Прадстаіць развітання з ГДУ. З сабылай цеплынёй я буду ўспамінаць сваіх выкладчыкаў Эдуарда Міхайлавіча Інспектарава, Уладзімі-

ра Мікалаевіча Старыцава, Пятра Уладзіміравіча Сурыкава, усіх, хто шчодро перадаваў моладзі свае веды.

Ва ўніверсітэце я сустрэў сваё каханне. У нас расце цудоўны сын Саша, якому ўжо паўтара года. Еду прадаваць па размеркаванню ў Рагачоўскі раён, і ў час развітання я шчыра дзякую родны ўніверсітэт за ўсё добрае, што тут атрымаў.

ЗБЫЛАСЯ ЮНАЦКАЯ МАРА

Вячаслаў КОСАЧ,
выпускнік завочнага аддзлення
біёлага-глебавага факультэта.

З дзяцінства мяне цягнула да птушак і звяроў. Хацелася пабольш даведацца аб кожным з іх. І вось цяпер здзейснілася мая юнацкая мара — лепш вывучыць акаляючы жывёльны свет.

Я працую ў таварыстве аховы прыроды. Пазнаў сваю работу мне дапамаглі ўніверсітэцкія выкладчыкі. Шмат сваіх ведаў і энергіі

перадалі нам, студэнтам-завочнікам, доктар біялагічных навук, прафесар Ігар Васільевіч Жаркоў, дацэнт Палеаляймон Паўлавіч Грыгор'еў, Ніна Сямёнаўна Кісялёва і Анцім Рыгоравіч Шабалін, кандыдат біялагічных навук Леанід Міхайлавіч Савельін і іншыя. Усім ім студэнт-завочнік выказваюць вялікае і шчырае дзякуй.

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМИТЕТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНИВЕРСИТЕТА

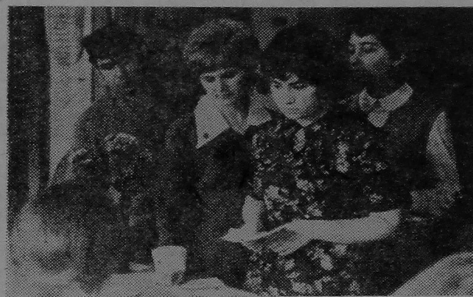
№ 23 (156)

Субота, 23 чэрвеня 1973 г.

Год выдання 4-ты

Цана 2 кап.

ЗА НАРОДНЫХ ВЫБРАННІКАЎ

Дзень выбараў у мясцовыя Саветы, якія праводзіліся ў мінулы нядзелю, стаў сапраўдным святам і для шматліка калектываў нашага ўніверсітэта.

Арганізавана, на высокім палітычным узроўні прайшлі выбары на выбарчых участках № 11 і № 13, якія размяшчаліся ў нашым ўніверсітэце.

На выбарчым участку № 11 у ліку першых прагаласавалі Мікалай Мікітавіч Мейнайлаў. Ён — камандір экіпажа самалёта АН-24. У нядзелю Мікалаю Мікітавічу прадставіў рэйс у Сухумі, і перад вылетам

ён з пачуццём вялікага задавальнення за Айчыну, яе народ, за дастойных выбарніках у кіруючыя органы Савецкай улады апусціў у ўрну бюлетэні.

На выбарчым участку № 13 да чатырох гадзін дня прагаласавалі ўсе выбаршчыкі. Не на многа пазней закончылася галасаванне і на выбарчым участку № 11.

Дзень выбараў яшчэ раз засведчыў высокую актыўнасць савецкіх людзей, цесную згуртаванасць іх вакол Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада.

На здымку: на выбарчым участку.

У ІНТАРЭСАХ МІРУ І БЯСПЕКІ НАРОДАЎ

Людзям XX стагоддзя давялося перажыць шмат пакутаў, якія прынесла чалавечтву вайна.

Кожны сведомы грамадзянін планеты Зямля з вялікай увагай сочыць за візітам Генеральнага сакратара ЦК КПСС Л. І. Брэжнева ў ЗША, бо ведае, што сустрэчы міжнароднаму дзівю буйнейшых дзяржаў будучы спрыяць аслабленню міжнароднай напружанасці паслужаць справе міру.

Чалавечтву з надзеяй глядзіць на нашу краіну — фарпост міру. Сустрэчы Леаніда Ільіча Брэжнева з Рычардам Ніксанам паслужаць умацаванню аўтарытэта нашай Радзімы, яе міралюбівай палітыцы, стаць новым этапам у развіцці савецка-амерыканскіх адносін.

С. КАРЖОЎ,
Р. МАРГОЛІН,
удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, — студэнты-завочнікі гісторыка-філалагічнага факультэта.

Мір...

Якое кароткае, але такое ёмкае і дарагое слова. Мір, спакойнае блакітнае неба над галавой патрэбны і школьніку, што рыхтуецца ўступіць у жыццё, і свому ветэрану. Мір патрэбен усім людзям зямлі.

Сёлета я заканчваю ўніверсітэт, і самае маё вялікае жаданне, каб выбухі бомб ніколі не перапынілі маіх школьных урокаў, каб у міры і спакоі расла мая маленькая дачка. Таму я з такой увагай і хваляваннем сачу за візітам добрай волі ў Злучаныя Штаты Амерыкі Леаніда Ільіча Брэжнева і ад усяго сэрца жадаю яму поспехаў у перагаворах і шчаслівага вяртання ў Маскву.

Н. ШАБАН,
Коласаўская стэпендыятка.

На гэтым здымку — выпускнікі фізічнага факультэта. Ва ўсіх іх цяпер выдатны настрой. Яшчэ 6! Большасць маладых спецыялістаў, якіх вы бачыце, на выдатна абаранілі дыпломныя работы, атрымаюць дыпламы з адзнакай.

У першым радзе (злева направа): Ніна Па-

шынская, Аляксандр Бялянкін, Раіса Ганчарэнка, Валянціна Брынцава; у другім радзе — Дзмітрый Бель, Васіль Яўменаў, Анна Прышчэпава; у трэцім — Алег Палій, Іван Рудзініскі, Міхаіл Спрэсаў, Міхаіл Прунец.

Фота А. Рудчанкі.

ЗАЎТРА — ДЗЕНЬ САВЕЦКАЙ МОЛАДЗІ ЗАГАРТАВАНЫ НА СЛАЎНЫХ ТРАДЫЦЫЯХ

Кожны год у апошнюю ня-
дзелю чэрвеня ў нашай краі-
не адзначаецца Дзень савец-
кай моладзі. Гэта — вялікае
свята маладога пакалення
Краіны Саветаў. Яно вылі-
ваецца ў яркую дэманстра-
цыю сапраўднага шчасця
юнакоў і дзяўчат нашай Ра-
дзімы, іх вялікай адданасці
справе, за якую змагаўся
правадзір і настаўнік усіх
працоўных свету Уладзімір
Ільіч Ленін — справе каму-
нізму.

Моладзь — вялікая ства-

ральная сіла савецкага гра-
мадства. Разам з усім савец-
кім народам юнакі і дзяўча-
ты працуюць цяпер ва ўсіх
галінах гаспадаркі — у пра-
мысловасці і сельскай гаспа-
дарцы, на транспарце і по-
вабудулях, у навуковых і
культурна-асветных устано-
вах і г. д. Яны актыўна
ўдзельнічаюць у грамадскім
жыцці, у кіраванні краінай.

Камуністычная партыя і
ўвесь савецкі народ на пра-
ву ганарача нашай молад-
дзю. За гады Савецкай ула-

ды на яе рахунку нямаюць ге-
раічных здзяйсненняў. Зала-
тымі літарамі ў гісторыю
ўпісаны подзвігі маладых па-
трыётаў на палях бітваў
супраць ворагаў нашай Ра-
дзімы і на франтах мірнай
стваральнай працы.

Маладыя воіны і цяпер на
стойліва авалодваюць навей-
шай зброяй, ваеннай тэхні-
кай, надзейна доўжаюць свя-
шчынны рубяжы любімай
Айчыны, гатовы ў любую
мінуту нанесці сакрушаль-
ны ўдар на агрэсарах.

Наша моладзь, яе баявы
авангард — камсамол ідзе ў
першых шэрагах будаўні-
цкай камуністычнага грамад-
ства. Любы заклік партыі
заўсёды знаходзіць гарачы
аднадушны водгук юнакоў і
дзяўчат, якія поўныя рашу-
часці на выкананне самай
складанай і адказнай зада-
чы.

Цяпер камсамольскія ар-
ганізацыі лічаць сваёй пачэс-
най справай барацьбу за
ўмацаванне эканамічнай ма-
гутнасці Радзімы, павышэн-
не эфектыўнасці вытворчас-

ці, паскарэнне развіцця на-
вукова-тэхнічнага прагрэсу.
Усюды мы бачым моладзь
на прызнім краі, там, дзе
цяжэй. Сёлета яе баявым
дэвізам стаў заклік: «Удар-
най працай і выдатнай вучо-
бай азнамянем трэці, ра-
шаючы год дзевятай пяці-
годкі!». Камсамольскія ар-
ганізацыі ўзялі на сябе павы-
шэння сацыялістычных аб-
вязацельстваў і з поўнай ад-
дачай сіл змагаюцца за іх
выкананне. У Дзень савец-
кай моладзі яны будуць ра-
партаваць аб усіх тых да-
сятнянях, якія здзейснены
на ўдарнай вахце сёлетняга
года.

З пачуццём вялікай гор-
дасці за нашу неабяжную
шматнацыянальную Айчыну
адзначаць свята студэнты і
маладыя супрацоўнікі наша-
га ўніверсітэта. Гэты дзень
яны сустракаюць дастойна.
Заканчваецца летняя экза-
менацыйная сесія, якую
большасць студэнтаў вытры-
мала паспяхова. Парадавалі
і выпускнікі. На дзяржаў-
ных экзаменах яныказа-

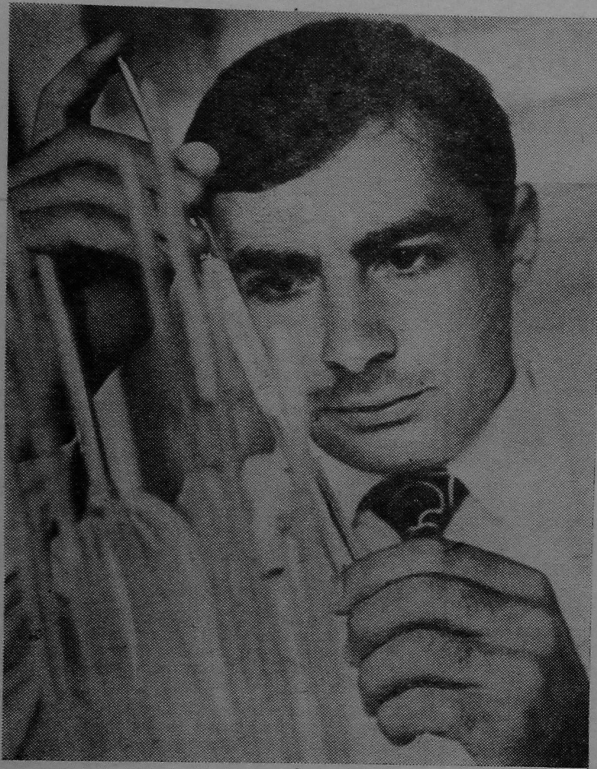
лі трывалыя веды, і хутка
будуць прымяняць іх на
практыцы ў розных галінах
народнай гаспадаркі.

Больш арганізавана, чым у
папярэднія гады, працуюць
падрыхтоўчы перыяд да тра-
цяга, працоўнага семестра. У
ім прыме ўдзел звыш 650
студэнтаў, якім прадстаць
асвоіць 950 тысяч рублёў
капіталаўкладанняў. Бацькі
СБА выведучь на важней-
шыя аб'екты Гомельшчыны,
дапамогучь убіраць урадзякі
гародніны братняй Малдавіі.

Ва ўніверсітэце паспяхова
праходзіць здача норм нова-
га комплексу ГПА. Як ніко-
лі раней, сталі масавымі
спартыўныя старты.

Самааданай працай і ста-
раннай вучобай, усімі сваі-
мі справамі савецкая мо-
ладзь дэманструе непахісную
вернасць камуністычным ідэ-
алам, маюць супрацоўніцтва
з сіламі міру і прагрэсу, да-
магаецца стварэння адзінага
фронту моладзі ў барацьбе
за мір, дэмакратыю, неза-
лежнасць, раўнапраўства
ўсіх народаў планеты.

Са святам вас, маладыя!
Т. ІЛЬЯНКОВА,
сакратар камітэта
камсамола.

ГАРАЧЫЯ ДНІ ФЕСТИВАЛЮ

Заўтра ўся савецкая мо-
ладзь выйдзе на сваё свята.
На фінішы Усесаюзнага фе-
стывалю прыемна падвесці
вынікі работы і нам, чле-
нам Клуба Інтэрнацыяналь-
най Дружбы ўніверсітэта.

Наш Клуб нарадзіўся ў
перыяд фестывалю савецкай
моладзі, які праводзіўся з
мэтай дзейнай падрыхтоўкі
да X Сусветнага фестывалю
студэнтаў і моладзі.

З першых дзён мы пачалі
карпатліваю работу па ўста-
наўленню сувязей з КіДамі

Алег Макееў заканчвае
трэці курс факультэта фізіка-
вучыцца. Ён добра
вучыцца, актыўна займаецца
ў студэнцкім навуковым та-
варыстве.

На здымку: А. Макееў
праводзіць дослед.

вышэйшых навучальных ус-
таноў краіны, па прапаган-
дзе сусветнага форуму мо-
ладзі, які адбудзецца ў Бер-
ліне. Наладжаны кантакты
з Днепрапятроўскім і Чар-
навіцкім дзяржаўнымі ўні-
версітэтамі, з Чарнігаўскім
педагагічным інстытутам і
іншымі ВНУ. Вядзём мы
перапіску і з Камітэтам ма-
ладзёжных арганізацый Са-
вецкага Саюза.

Намі аформлен малаўні-
чы стэнд «Фестываль кро-
чыць па краіне», для на-
гляднай агітацыі па ўніверсі-
тэце развешана нямаюла па-
катаў аб фестывалі. Па ха-
люючых моладзь пытаннях у
нашым Клубе можна атры-
маць самую разнастайную
інфармацыю, асабліва аб
міжнародным маладзёжным
руху, аб прадстаечым X фе-
стывалі.

У канцы красавіка ва ўні-

версітэце гасціла дэлегацыя
Сацыялістычнага Саюза Мо-
ладзі з сяброўскай Паўднёва
Чэшскай вобласці. Мы дзя-
ліліся думкамі аб падрых-
тоўцы да Берлінскага фе-
стывалю, даведаліся многа
новага аб жыцці моладзі на-
шых брацкіх краін. Сувязі
нашага ўніверсітэта з Паў-
нёва-Чэшскай вобласцю ста-
лі даволі трывалымі. У дні
X Сусветнага фестывалю мо-
ладзі і студэнтаў у Берліне
будзе працаваць інтэрнацы-
янальны атрад ГДУ «Друж-
ба» ў горадзе Часке-Будэйо-
віце.

Заканчваецца фестываль
савецкай моладзі. Напера-
дзе — вельмі цікавы міжна-
родны маладзёжны форум,
многа новых сустрач, новай
цікавай работы.

І. НЯМКЕВІЧ,
прэзідэнт Клуба Інтэрна-
цыянальнай Дружбы ГДУ.

Да 70-годдзя II з'езда РСДРП

НАБЛІЖАЕЦЦА 70-годдзе
з дня адкрыцця II з'ез-
да РСДРП, які з'явіўся
важнай вяхой у гісторыі каму-
ністычнай партыі. З'езд афор-
міў стварэнне РСДРП.

Пралетарская партыя баль-
шавікоў была ўтворана ў Расіі
на ідэйна-палітычных і ар-
ганізацыйных прынцыпах, якія
былі распрацаваны У. І. Леніным.

На працягу многіх гадоў, з
пачатку 90-х гадоў мінулага
стагоддзя. У. І. Ленін высту-
паў як верны паслядоўнік вуч-
ня К. Маркса і Ф. Энгель-
са, творча развіваў марксізм у
новых гістарычных умовах,
разгарнуў жорсткую барацьбу
супраць розных ворагаў марк-
сізму, супраць усяіх праў
апартунізму ў рабочым руху,
за арганізацыю і ўмацаванне
сіл пралетарыяту пад знакам
рэвалюцыйнага марксізму.

Пад кіраўніцтвам сваёй партыі
расійскі пралетарыят вы-
ходзіў на палітычную арэну як
самы рэвалюцыйны ў свеце, і
гэта глумачылася тымі гіста-
рычнымі ўмовамі Расіі. «...Нам,
— гаварыў У. І. Ленін, — аб-
салютна чужая думка лічыць
русскі пралетарыят выбраным
рэвалюцыйным пралетарыятам
сярод рабочых іншых краін...
Не асобныя якасці, а толькі
выключна склаўшыся гіста-
рычныя ўмовы зрабілі пра-
летарыят Расіі, застрэльчы-
кам рэвалюцыйнага пралетары-
ята ўсяго свету». (У. І. Ленін,
ПЗТ, т. 31, стар. 91).

У пачатку XX стагоддзя Расі-
я была цэнтрам імперыялі-
стычных супярэчнасцей. Абва-
стрэнне гэтых супярэчнасцей
прывяло ў Расію да нарастання
рэвалюцыйнай барацьбы. Вы-
ступленне ў 1901 годзе рабо-
чых Абухаўскага завода ў
Пецярбургу, у лістападзе 1902
года ў Растове-на-Доне прай-
шла агучная забастоўка, аб
якой У. І. Ленін гаварыў,
што пралетарыят Расіі «ўпер-
шыню праціпаўстаўле сябе як
клас усім астатнім класам і
царскаму ўраду» (У. І. Ленін,
ПЗТ, т. 9, стар. 251).

Летам 1903 года поўдзень
Расіі быў ахоплен стачкай, у
якой прымаў удзел 100 ты-
сяч чалавек. Гэта стачка па
ўзроўню арганізаванасці, вы-
трыманасці і настойлівасці ра-
бочых прадстаўляла сабой вы-
датную падзею не толькі ў ра-
сійскім, але і ў сусветным ра-
бочым руху.

Аналізуючы ўздым рэвалю-
цыйнага рабочага руху ў Ра-
сіі ў 1901—1903 гадах, У. І.
Ленін зрабіў прынцыпова ва-
жны вывад аб тым, што на зме-
ну палітычнай рэакцыі прый-
шоў перыяд палітычных узру-
шэнняў і рэвалюцыі.

Наступленне новай эпохі на-
радзіла і якасна новую са-
праўдную рэвалюцыйную пра-

летарскую партыю. Яе аргані-
затарам быў У. І. Ленін.
Творца распрацоўваючы і раз-
віваючы тэорыю марксізму,
У. І. Ленін усёбокова ўлічваў
яго новую стадыю развіцця су-
светнага капіталізму — імпе-
рыялізм, так і асабліва яго
праўленне ў Расіі. Гэта дало
яму магчымасць вызначыць
 шляхі будаўніцтва рэвалю-
цыйнай пралетарскай партыі і
спосабы яе барацьбы ў новых
гістарычных умовах. Тое но-
вае, што ўнёс У. І. Ленін у рэ-
валюцыйную тэорыю, узаба-
гачыла ўвесь сусветны рабочы
рух, узняла марксізм на новую
ступень. «Ленінізм», — гаворы-
цца ў тэзісах ЦК КПСС да
100-годдзя з дня нараджэння
У. І. Леніна, — гэта марксізм
эпохі імперыялізму і пралетар-
скіх рэвалюцый, эпохі крушэн-
ня каланіялізму і перамогі на-
цыянальна-вызваленчых рухаў,
эпохі пераходу чалавечтва ад
капіталізму да сацыялізму і
будаўніцтва камуністычнага
грамадства.

У. І. Ленін прыйшоў ужо ў
90-х гадах да вываду аб тым,
што ў Расіі нават пры наяў-
насці царызму ёсць неабход-
ныя перадумовы для стварэн-
ня самастойнай партыі рабоча-
га класа. У гэты перыяд адбы-
ваецца пераход расійскай са-
цыял-дэмакратыі ад прапаган-

ды марксізму да яго практыч-
нага спалучэння з рабочым ру-
хам. Першым буйным крокам у
рашэнні гэтай задачы з'яві-
лася аб'яднанне восенню 1895
года разрозненых марксісцкіх
гурткоў і груп Пецярбурга ў
«Саюз барацьбы за вызвален-
не рабочага класа».

Усебакова ўлічваючы вопыт
заходнеўрапейскага і расій-
скага рэвалюцыйнага руху,
У. І. Ленін у 1894—1904 гадах
распрацаваў тэарэтычныя, пра-
грамныя, палітычныя і аргані-
зацыйныя асновы пралетарскай
партыі новага тыпу, партыі
большавікоў. У гэты ж перы-
яд Леніным быў абгрунтаван
план стварэння партыі. Вялі-
кую ролю ў гэтым адыграла
агульнаруская палітычная га-
зета — ленінская «Іскра»,
якая пачала выходзіць у 1900
годзе.

У выніку дзейнасці «Іскры»
былі распрацаваны Праграма і
Статут партыі, распрацаваны
асновы палітычнай стратэгіі і
тактыкі пралетарскай партыі,
якая толькі нараджалася.

К вясне 1903 года пад уз-
дзеяннем ленінскай «Іскры» і
кнігі «Што рабіць?» большая
частка сацыял-дэмакратычных
арганізацый на месцах пры-
няла паслядоўна іскраўскую

лінію. «Іскра» стала цэнтрам
падрыхтоўкі ідэйнага і аргані-
зацыйнага згуртавання сацы-
ял-дэмакратычных арганіза-
цый. Ствараліся ўмовы для
склікання II з'езда Расійскай
сацыял-дэмакратычнай ра-
бочай партыі.

II з'езд РСДРП працаваў з
17(30) ліпеня па 10(23) жніў-
ня 1903 года. Сваю работу
з'езд пачаў у Бруселі, а затым
у сувязі з паліцэйскімі прасле-
даваннямі пераехаў у Лондан.
На з'ездзе былі прадстаўлены
26 арганізацый. Вялікую рабо-
ту ў. І. Ленін праводзіў з дэ-
легатамі з'езда, якія прыбы-
валі з Расіі. Ён беспамылкова
вызначыў палітычныя групы-
кі і дакладна прадстаўляў не-
пазбежнасць увар'т праца-
вы на з'ездзе за марксісцкія
прынцыпы пралетарскай пар-
тыі, за перамогу іскраўскага
напрамку.

Важнейшай справай з'езда
было прыняцце Праграмы
РСДРП. Праект Праграмы быў
распрацаван рэдакцый «Іск-
ры» і апублікаван больш чым
за год да з'езда.

Прыняцце з'ездам Прагра-
мы партыі, яе Статут, шэраг
рэвалюцыйных па тактычных пы-
таннях, стварэнне цэнтральных
устаноў дазволілі расійскаму
пралетарыяту вызваліцца ад

ПАКУЛЬ НЕ ДАПІСАНЫ ПРАТАКОЛЫ

Выстаўлены аднакі. Узгоднена думка членаў камісіі — закончыўся дзяржаўны экзамен па навуковаму камунізму ў студэнтаў-завочнікаў факультэта фізічнага выхавання. Сакратар дзяржаўнай камісіі ўпісвае ў ведамасць канчатковыя адзінкі... Аб чым яны расказваюць?

Ніхто не будзе аспрэчваць, што студэнтам завочнага аддзялення вучыцца складаней, і, натуральна, сярэдні бал у іх меншы, чым на стацыянары. Але ў завочнікаў ёсць і значная перавага — багаты практычны вопыт.

Сярод 79 выпускнікоў-завочнікаў — 42 настаўнікі, 16 трэнераў, 23 інструктары і арграбятнікі. У кожнага вялікі стаж. Яны сваімі адказамі даказалі, што добра засвоілі ўніверсітэцкі курс. І экзаменатар кандыдат гістарычных навук Э. Энцін, і члены дзяржаўнай камісіі з задавальненнем слухалі чоткія, лагічныя адказы І. Кудласевіча, В. Жараўца, В. Гасіча, А. Панкрацэвіча, Н. Калацяя.

У параўнанні з мінулым годам павысіліся веды выпускнікоў па навуковаму камунізму. На 10 працэнтаў узрасла колькасць выдатных адзнак, а сярэдні бал цяпер складае 3,96. Але побач са станоўчым, не-

абходна сказаць аб слабых адказах Н. Сарокі, П. Дзедзікава, К. Вазноўіча, якія недобрасумленна падрыхтаваліся да дзяржаўнага экзамена.

Сярод вучэбных груп лепшыя вынікі ў першай. Сярэдні бал тут 4,44. Яе выпускнікоў вызначае настойлівасць, дысцыплінаванасць і мэтанакіраванасць. Яны рэгулярна наведвалі лекцыі і кансультацыі. І, як сведчыць факт, колькасць перайшла ў якасць.

На экзамене па тэорыі фізічнага выхавання і педагогіцы трываліся веды паказалі В. Аукунька, Ул. Куцін, Д. Крывец, В. Жараўца, заслужаны трэнер Беларускай ССР, майстар спорту Р. Казоўскі, майстар спорту міжнароднага класа, чэмпіён Савецкага Саюза Я. Гаўрыленка. Усе яны здалі на выдатна два дзяржэкзамены.

Яшчэ не дапісаны пратаколы дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіі. Выпускнікоў-завочнікаў чакаюць апошнія выпрабаванні. Хочацца спадзявацца, што яны іх вытрымаюць.

Я. ВІЛЬКІН,
старшыня ДЭК завочнага аддзялення факультэта фізічнага выхавання, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

На дзяржэкзамене адказвае завочнік Міхаіл Катляроў.

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

Наш карэспандэнт сустрэўся з намеснікам дэкана механіка-матэматычнага факультэта Ненаідай Міхайлаўнай Пакаташкінай. Іх гутарка была прысвечана будням летняй экзаменацыйнай сесіі.

Ніжэй мы друкуем інтэрв'ю з Н. М. Пакаташкінай.

— Як Вашы выхаванцы сустрэлі сесію!

— Да летняй экзамена-

цыйнай сесіі студэнты прыйшлі падрыхтаванымі — свое часова здалі ўсе залікі.

— Зараз сесія дасягнула свайго экватара. Яку з груп вы маглі б адзначыць, хто з студэнтаў паказвае прыклад?

— Нядрэнна пачалі сесію ў 22 групе. Другакурснікі здалі два прадметы — фізіку і філасофію. Нездавальняючых адзнак у іх няма. Па дзве пяціркі атрымалі Т. Гаўрыленка і С. Гуз.

М. Яськова. На жаль, тут сваіх таварышаў падводзіць Я. Эпштайн. У яго ўжо даве нездавальняючыя адзнакі — па фізіцы і тэорыі функцый комплекснага пераменнага. Пры такім «старанні» ў вучобе Якаву пагражае развітанне з універсітэтам.

— А як абстаіць справы ў першакурснікаў?

— Асабліва непакоіць дэканат становішча ў 11 групе. На экзамене па аналітыч-

ПАСЛЯ ТРОХ ЭКЗАМЕНАЎ

Хочацца адзначыць 35 групу. Яе студэнты добра сябе зарэкамендавалі на экзаменах па палітычнай эканоміі, замежнай мове і тэорыі функцый комплекснага пераменнага. Здалі іх без двоек. Па тры выдатныя адзнакі атрымалі Л. Дзятлова і Р. Калесніківа.

У 35 групе тры экзамены на выдатна здалі І. Курбыка, Я. Кавалёў, Л. Ліпскі і

найгеаметрыі і лінейнай алгебры з 27 чалавек воем атрымалі двойкі. Сярод «вызначальных» Л. Вяздольная, Л. Бібікава і В. Трухан. Яны і на зімовай сесіі паказалі далёка не бліскучыя веды, мелі па дзве двойкі. Як бачна, урокі першага семестра не паслужылі для Вяздольнай, Бібікавай і Трухана трывожным папярэджаннем.

пытанні білетаў і справіліся з дадатковымі.

Тэорыя юнакі заслужана атрымалі пяціркі. Цвёрдымі ведамі парадвалі мяне Анатолю Маслаў, Алена Каралькова і Уладзімір Пячора. Уся група здала экзамен без двоек.

У 24 групе ґрунтоўнымі ведамі вызначыліся Сяргей Курловіч, Сяргей Лаўрыненка і Анатолю Вайцянкоў, якія адказалі на выдатна.

Сумленна адносяцца да сваіх студэнцкіх абавязкаў будучыя фізікі Аляксандр Саракавы і Алег Палееў. Яны здалі экзамен на чацвёркі.

У параўнанні з мінулым годам 24 група зрабіла ў вучобе значныя зрухі ў лепшы бок. Але, на жаль, на экзамене па фізіцы тры чалавекі — Валяціна Карацвіч, Анатолю Гаеў і Пётр Марозаў — атрымалі нездавальняючыя адзнакі.

Ул. АНТРОПАЎ,
загадчык кафедры агульнай фізікі, в. а. дацэнта.

І РАДАСЦІ, І НЯЎДАЧЫ

На летняй экзаменацыйнай сесіі студэнтам другога курса нашага факультэта прадстаіць здаваць апошні раздзел агульнай фізікі — оптыку. У яго ўваходзяць хвалевае і геаметрычная оптыка, узаемадзеянне святла з рэчывамі.

Што ж паказваюць экзамены?

Першай свае веды ў вывучэнні оптыкі дэманстравала 25 група. Па адказах было бачна, што студэнты нядрэнна папрацавалі на працягу семестра. Прыемна было слухаць Якава Фірэра, Віктара Мацькунова і Ігара Аструна, якія далі вычарпальныя адказы на

проблем: выраўніванню ўзроўню эканамічнага развіцця асобных раёнаў СССР у працэсе сацыялістычнага будаўніцтва, росту эфектыўнасці і інтэнсіфікацыі вытворчасці, паглыбленню развіцця эканамічнай рэформы, удасканаленню планавання і кіравання вытворчасцю і інш.

Асаблівую ўвагу студэнты ўдзялілі крытыцы буржуазных, рэфармісцкіх і рэвізіянісцкіх канцэпцый сацыялізму. Глыбока па зместу, навукова абгрунтаваныя, добра аформленыя работы прадставілі на абарону Алена Лявоненка, Рыгор Грыб, Наталія Мільчанка, Алена Ком і іншыя студэнты. У параўнанні з мінулым годам навуковы ўзровень курсавых работ стаў значна вышэй.

Т. КАЛЕНІКАВА,
загадчыца кабінета палітычнай эканоміі.

КУРСАВЫЯ АБАРОНЕННЫ

Значнай падзей ў жыцці студэнтаў другога курса эканамічнага факультэта была абарона курсавых работ. Гэта сваеасаблівы экзамен, правёрка ведаў, умення і навыкаў, набытых у выніку карпатлівай працы па збору і апрацоўцы вялікай колькасці тэкставага і лічбавага матэрыялаў.

Курсавыя работы абараняла 155 чалавек. 147 з іх атрымалі добрыя і выдатныя адзнакі. Гэта сведчыць аб тым, што будучыя спецыялісты добрасумленна вучыцца першакорніцы творчаў К. Маркса, Ф. Энгельса, У. І. Леніна, важнейшыя матэрыялы і дакументы партыйных з'ездаў і між-

народнай Нарады прадстаўнікоў камуністычных і рабочых партый, у якіх адлюстраваны зладзеныя праблемы палітычнай эканоміі, запчыны матэрыял студэнты чэрпалі з аналізу дзейнасці прамысловых прадпрыемстваў Гомеля. Большасць тэм прысвечана вивучэнню надзённых народна-гаспадарчых

КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ

традыцый разброду, распушчэнні, аб'яднаць разам дзесяткі гурткоў і груп, якія гатовыя былі адмовіцца ад сваёй былой самастойнасці ў карысць вялікага, упершыню на справе ствараемага цэлага — партыі (т. 8, стар. 401).

Прынцыповае адрозненне новай партыі расійскага пралетарыяту ад партыі II Інтэрнацыянала састаіць у тым, што на II з'ездзе РСДРП яна прыняла сапраўды рэвалюцыйную праграму, адным з патрабаванняў якой было ўстанавленне дыктатуры пралетарыяту.

У. І. Леніну і іншым цвёрдым іскраўцам у жорсткай барацьбе ўдалося адстаяць патрабаванне дыктатуры пралетарыяту. У першай Праграме РСДРП было чотка запісана, што неабходна ўмова сацыялістычнай рэвалюцыі «складае дыктатура пралетарыяту, г. зн. заваяванне пралетарыятам такой палітычнай улады, якая дазволіць яму падавіць усяекае супраўленне эксплуатацыйнага». Гэта была вялікая перамога рэвалюцыйных марксістаў на чале з У. І. Леніным над рускім і міжнародным апартунізмам.

Праграма РСДРП сведчыла аб высокім узроўні развіцця тэарэтычнай думкі расійскіх марксістаў. Гэта была праграма рэвалюцыйнай барацьбы з

капіталізмам, а не праграма рэформ. У Праграме ўтрымліваліся фармулёўкі асноўных дэмакратычных і сацыялістычных задач, яна клікала масы да барацьбы за рэвалюцыйнае пераўтварэнне грамадства на сацыялістычныя пачаткі.

Важнае прынцыповае значэнне мела барацьба партыі на з'ездзе па нацыянальнаму пытанню. Праграма патрабавала поўнага раўнапраўя нацый і права нацый на самавызначэнне. Патрабаванні Праграмы клікалі працоўных прыгнечаных нацыянальнасцей Расіі на барацьбу разам з рускім пралетарыятам супраць царызму, які прыводзіў палітыку вялікарускага нацыяналізму.

Большая частка дэлегатаў з'езда дружна процістаяла праявам буржуазнага нацыяналізму і паслядоўна адстойвала прынцып пралетарскага інтэрнацыяналізму. На гэтым сапраўды марксісцкім прынцыпе партыя расійскага пралетарыяту з моманту ўзнікнення аб'ядноўвала рабочых розных нацый. Пад яе кіраўніцтвам будаваліся на інтэрнацыянальным прынцыпу прафсаюзы, кааператывы, культурныя ўстановы і іншыя арганізацыі рабочага класа. Рэвалюцыйная Праграма партыі, прынятая II з'ездам, вызначала як бліжэй-

шыя задачы пралетарыяту на этапе буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, так і асноўныя яго задачы, якія вырашаюцца перамогай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Прыняцце Праграмы значнавала сабой перамогу іскраўскага напрамку ў РСДРП, перамогу рэвалюцыйнага марксізму над кіраўніцтвам «эканамістаў», якая мела вялікае значэнне не толькі для рускага, але і ўсяго міжнароднага рабочага руху. Гэта была Праграма рабочай партыі, якая ўвабрала ў сябе вялікія ідэі «Маніфеста камуністычнай партыі» К. Маркса і Ф. Энгельса.

Пасля прыняцця Праграмы з'езд перайшоў да абмеркавання Статута партыі. Галоўная арганізацыйная ідэя, распрацаваная ленынскай «Іскрой», заключалася ў тым, што партыя павінна быць арганізацый з цвёрдай пралетарскай дысцыплінай, манатлівай і барацьбе, якая накіроўвае і кантралюе дзейнасць кожнага члена партыі. У праекце Статута, прапанаваным У. І. Леніным, указвалася, што членам РСДРП лічыцца ўсеякі, які прыме яе праграму і падтрымлівае партыю як матэрыяльнымі сродкамі, так і асабістым укладам у адной з партыйных арганізацый. У. І. Ленін лічыў,

што ў партыю павінны прымацца людзі дастойныя, зольныя самааддана змагацца за справу рабочага класа, вясці штодзённую будзённую работу ў масах.

Барацьба партыі вакол пытання аб членстве ў партыі з Мартавым і іншымі апартуністамі мела прынцыповае значэнне, таму што гутарка ішла аб тым, што павінна прадстаўляць сабой партыя рабочага класа — баявая, высокаарганізаваная авангард пралетарыяту або пухлякую арганізацыю мелкабуржуазнага тыпу. Фармулёўкі Ю. Мартава шырока адкрывалі дзверы ў партыю для няўстойлівых, непратлетарскіх элементаў.

Нягледзячы на адчайнае супрацьленне апартуністаў усіх масцей — ад «эканамістаў» да Троцкага, працягваючыся некаторай перавагай галасоў (28 супраць 22) першы параграф Статута ў фармулёўцы Мартава, цвёрды іскраўцы дабіліся таго, што II з'езд прыняў у цэлым праект Статута, прапанаваны У. І. Леніным. У пачатку 1905 года III з'езд партыі прыняў ленынскае фармулёўку параграфу Статута аб членстве партыі.

У Статуте партыі, прынятым II з'ездам, знайшлі яркае адлюстраванне прынцыпы дэмакратычнага цэнтралізму, якія

далі магчымаць усямернаму развіццю актыўнасці членаў партыі, калектыўнае абмеркаванне важнейшых пытанняў у партыйным жыцці. Нармальна дзейнасць партыйных арганізацый і ўсёй партыі ў цэлым, як вучыў У. І. Ленін, магчыма толькі пры строгім захаванні прынцыпу калектыўзму кіраўніцтва, якія засцерагаюць партыю ад элементаў выпадковасці і аднабоковасці ў прымаемых рашэннях. Партыя з'яўляецца жывым, самадзейным, развіваючымся арганізмам.

У. І. Ленін упершыню ў гісторыі марксізму распрацаваў вучэнне аб партыі як кіруючай арганізацыі пралетарыяту, як асноўнай зброі ў яго рукаў, без якой немагчыма заваяваць дыктатуру пралетарыяту, пабудоваць камуністычнае грамадства.

Барацьба У. І. Леніна з апартуністычнымі элементамі на II з'ездзе па праграмых і арганізацыйных пытаннях мела вялікае значэнне. Выкрысць У. І. Леніна вярочых марксізму ідэйных і арганізацыйных установак меншавікоў з'явілася магчымым ударам па ўсяму міжнароднаму апартунізму, мела вялікае значэнне для развіцця рэвалюцыйнага руху ва ўсіх краінах. Другі з'езд РСДРП з'явіўся паваротным пунктам у сусветным рабочым руху.

С. АЖГІРЭЙ,
кандыдат гістарычных навук, член КПСС з 1928 года.

ЯШЧЭ АДНА ПЕРАМОГА

Шмат хвалоючых падзей чакана аматарыў спорту ў бліжэйшы час. Самай значнай з іх будзе лёгкаатлетычны матч паміж зборнымі камандамі Савецкага Саюза і Злучаных Штатаў Амерыкі. У складзе савецкай каманды будзе выступаць і студэнт чацвёртага курса факультэта фізічнага выхавання ГДУ майстар спорту міжнароднага класа, чэмпіён СССР Яўген Гаўрыленка.

Рэпетыцый для зборнай краіны перад матчам гігантаў стала сустрэча з нацыянальнай камандай Федэратыўнай Рэспублікі Германіі. На мінулы тыдні яна адбылася на ленинградскім стадыёне імя У. І. Леніна.

Яўген Гаўрыленка стаў пераможцам 400 метраў з бар'ерамі гамьянчанін прабег за 50,4 секунды.

Лёгкаатлетычны матч СССР — ФРГ упэўнена выйграла савецкая каманда.

У ЛІКУ ПРЫЗЁРАЎ

У Гродна закончыўся чэмпіянат рэспублікі і фінальныя спаборніцтвы маладзёжных гульняў ВССР па лёгкай атлетыцы. У складзе зборнай каманды Гомельскай вобласці выступала група спартсменаў нашага ўніверсітэта.

Напружана праходзіў фінальны забег на 800 метраў, у якім сустрэліся студэнты чацвёртага курса факультэта фізічнага выхавання Алег Курьлін і Уладзімір Рагавой. На фінішнай прамой выявілася перавага Алег Курьліна, які стаў пераможцам з вынікам 1 мінута 53,5 секунды. Дзве дзесятыя секунды ўступіў яму Уладзімір — ён закончыў дыстанцыю другім.

У адсутнасць Я. Гаўрыленкі пераможцам спаборніцтваў у бегу на 400 метраў з бар'ерамі стаў майстар спорту студэнт чацвёртага курса факультэта фізічнага выхавання Віктар Наўныка. Для перамогі яму спатрэбілася 52,5 секунды. На гэтай жа дыстанцыі ў прызаваю тройку увайшоў трэцякурснік нашага ўніверсітэта Валерый Платонаў.

НОВЫ АБЛАСНЫ РЭКОРД

Студэнт другога курса заочнага аддзялення факультэта фізічнага выхавання Алег Бандарэнка — адзін з мацнейшых скакуноў у вышыню ў нашай рэспубліцы. З года ў год растуць яго вынікі.

У 1972 годзе А. Бандарэнка выканаў нарматыў майстра спорту Савецкага Саюза. Настаўшкова выступіла Алег і сёлет. На адкрытым першынстве Беларускага інстытута фізікультуры па лёгкай атлетыцы ён пераадолеў вышыню 2 метры 12 сантыметраў. Гэта новы рэкорд Гомельскай вобласці. Ранейшае дасягненне таксама належала Алегу Бандарэнку.

Наступны нумар газеты «Гомельскі ўніверсітэт» выйдзе 1 верасня 1973 г.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Заказ 3456
на справах выдавецтваў.

Выстаўкі ў бібліятэцы

СВЯТЛОУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ У ПАЭЗІІ ЁСЦЬ

Пад такой назвай універсітэцкая бібліятэка арганізавала змястоўную выстаўку, прысвечаную сямідзесяцігоддзю з дня нараджэння выдатнага савецкага паэта, лаўрэата Ленінскай прэміі Міхаіла Аркадзевіча

Святлова. У экспазіцыі прадстаўлены вершы і паэмы М. Святлова, яго драматычныя і літаратуразнаўчыя работы, успаміны вядомых літаратараў пра песняра камсамольскага юнацтва.

В. ФОРШ ПРЫСВЕЧАНА

Літаратурная грамадскасць нашай краіны шырока адна-

чыла 100-годдзе з дня нараджэння вядомага савецкага пісьменніцы Вольгі Форш. У сувязі з юбілеем у бібліятэцы ГДУ абсталявана выстаўка, прысвечаная жыццю і літаратурнай творчасці В. Форш.

На стэндах выстаўлены заважываюшы шырокую папулярнасць чытачоў гістарычныя раманы «Радзішча», «Міхайлаўскі замак», «Апранутыя каменнем». Наведвальнікі бібліятэкі ма-

юць магчымасць пазнаёміцца з працамі літаратуразнаўцаў Раісы Месэр і Ганны Тамарчанка аб творчым шляху Вольгі Форш, успамінамі пісьменнікаў Міхаіла Слонімскага і Аляксандра Лебядзенкі аб сваім таварышу па літаратурнаму цэху і іншым матэрыяламі.

Н. ГУРЭВІЧ,
старшы бібліятэкар.

АДПАЧЫНАК — НА КАРЫСЦЬ ЗДАРОЎЮ

НА ЎЛОННІ ПРЫРОДЫ

Раніца... Пагодлівая, расістая. Паступова ўзімаецца сонца. Быццам абуджаецца Сож і пачынае свой плаўны бег. Марудная хваля ліжа рачны пясок. Неба здзіўляючай чысціні. Паветра свежым ветрам. Чудзён годас першага дразда.

Мы ідзем па прымятай упругімі далонямі ветра траве. Шумячай срэбнай хвойі нас вітаюць яліны. Здаецца, што лёгкі ранішні туман падулася ахінуў іх і зрабіў такімі срэбнымі, сінімі.

Чудоўная, непаўторная сваёй прыгажосцю шматкаляровая чэръвенская раіца!

...Так сустрэў нас гэты ранішні свет у надзею, калі мы, слухачы філалагічнага і фізічнага факультэта падрыхтоўчага аддзялення ўніверсітэта на чале з выкладчыкам фізыхавання Георгіем Іванавічам Варатніцкім адправіліся ў невялікае падарожжа за горад.

У Кляні, да месца адпачынку, дабраўся мы на кацеры. Калі ж, нарэшце, сышлі на бераг, нас сустраэлі зялёны прыбой лесу, пахрустваючы пад нагамі аяснік, ледзь чутны шэпат лісцяў, пахі траў, птушынае шматгалоссе.

З нашых твараў хутка знікла цень будніх трывог і клопатаў, уступіўшы месца бяспецы і вяселлю. Мы адчулі сябе ў палоне ляснага раздолля, адчулі, як нараджаецца паміж намі і прыродай непарыўная жывая сувязь. І тут незалежна ад нашай волі сама сабой палілася залушчэйная песня, шырока расправіла свае крылы і лёгка разнеслася на ўсё наваколле. Мы размясціліся на вялікім сонечнай паліне ў бярозавым гаі. Месца — проста казачнае. Каб яго апісаць, цяжка знайсці такія словы.

Кожны з нас быў заняты сваёй справай. Адно гулялі ў

валеібол, другія скандэрава пахуцелі над шахматнымі дошкамі, трэція загаралі пад шчодрымі промнямі сонца. А калі яно дасягнула зеніту і вада ў Сожы стала цёплай-цёплай, мы пачалі купацца. Сонца ласкава пяскало нас і пакрывала насы россыпам рабацення.

Потым... быў абед. Многія ведаюць, які смачны лясны абед, змешаны з парным водарам цёплай зямлі, з саланавай горычу дымка, што курьдзі ад кастра.

Як не хацелася нам развітвацца вечарам з гэтай лясной прыгажосцю! Але нас чакала работа, чакалі клопаты новага вучэбнага тыдня. У інтэрнат вярталіся пешшу, без асаблівай цяжкасці пераадолеўшы дзесяцікіламетровую аллегаасць ад Кляна да Прудка. Надзелены пахам смалістых елак, мы ішлі з пасмуглеўшымі тварамі, зачырванелымі рукамі. А галоўнае — былі свежымі, здаровымі, з вялікім запасам новай энергіі для працягу чарговы і падрыхтоўкі да прадстаўчых экзаменаў.

Н. ФАРАСЦІНА,
слухачка падрыхтоўчага аддзялення.

У ФОТААБ'ЕКТЫВЕ

У мінуты роздуму.

Фотааўд А. Рудчанкі.

ПРАКТЫКА НА «ГОМСЕЛЬМАШЫ»

На розных прадпрыемствах Мінска, Магілёва, Гомеля і Бабруйска праходзіць вытворчую практыку студэнты трэцяга курса эканамічнага факультэта.

Мне пашанцавала трапіць на першыя пяцігодкі — «Гомсельмаш». Завод уражвае сваімі маштабамі. Дасвяткова сказаць, што ён адзі-

ны выпускае сіласаўборачны камбайны ў нашай краіне і сярод краін — членаў СЭУ.

Мэта нашай практыкі — бліжэй пазнаёміцца са сваёй будучай прафесіяй, унікнуць у сутнасць вытворчых працэсаў. Студэнту, які праходзіць практыку на «Гомсельмашы», прадстаіць работа ў аддзелах працы і зара-

ботнай платы, навуковай арганізацыі працы і іншых, знаёшча з дзейнасцю нарміроўчыкаў і эканамістаў.

Прайшоў зусім нямнога часу з пачатку практыкі, але колькі карыснага для сябе даведаўся кожны з нас.

С. ГЛЕЗІН,
студэнт трэцяга курса эканамічнага факультэта.

РАЦЬ СПЕЦЫЯЛІСТ

НЕ СЯБРУЙЦЕ З «ЗЯЛЁНЫМ ЗМІЕМ»

Надыходзіць пара студэнцкіх канікул. Таму я лічу мэтазгодным пагутарыць аб шкодзе алкаголю. Пагадзіцеся са мной: у вольны час, пры сустрэчы з сябрамі і г. д. моладзь яшчэ нярэдка праводзіць адпачынак за чаркай. Гэта — нядабрый прывычка, яна можа прывесці да сумных вынікаў.

Людзі, якія сядзяць за сталом з чаркамі ў руках, па традыцы гавораць: «Будзьце здаровы!» Але не здароўе, а хваробу, не поспех, а няўдачы, не розум а вар'яцтва прыносяць алкаголь. Дабрачэлавнае вар'яцтва — так ахарактарызаваў п'янства старажытнагрэчаскі філосаф Арыстоцель.

На жаль, п'янства і алкагалізм яшчэ і дзяср засталося самым страшным перажыткам мінулага і сацыяльным злом у нашым грамадстве. Аматары выпіць заўсёды знаходзяць для гэтага прычыну. Гэта іранічна высмейвае паэт:

«Для п'янства ёсць такія поводы: Поміжні, празднік, вясцеца, проводы, Крестыны, свадьба і развод, Мороз, охота, Новы год, Выздоравленне, новоселье, Печаль, раскьяненне, вяселье, Успех, награда, новы чин,

І проста п'янство без прычын». Алкагалізм наносіць велізарную шкоду грамадству. П'янства паніжае прадукцыйнасць працы на 15 — 30 працэнтаў, садзейнічае далужэнню брака ў рабоце, з'яўляецца прычынай прагулаў, сямейных канфліктаў, злачынстваў і г. д.

Звыш 90 працэнтаў злачынстваў здзяйсняецца тымі, хто знаходзіцца ў невярозным стане. Каля 20 працэнтаў бытавых траўм наступае пад уздзеяннем алкаголю. Каля паловы дарожных аварыяў адбываецца па віне вадзіцеляў, якія ўпраўляюць транспартам пасля ўжывання алкагольных напіткаў.

Алкагалізм — гэта цяжкае захворванне. Яно адбываецца ў першую чаргу на галаўны мозг і яго функцыі — псіхічную дзейнасць. Нават на першых парках прыкмячаецца, што алкаголік робіцца раздражальным, няровным, у яго пагаршаецца памяць, паніжаецца працаздольнасць, з'яўляюцца галаўныя болі і бяссонца. Ён — балбатовы, дабрадушны, любіць хваліцца. Пад уздзеяннем алкагольнай інтаксікацыі клеткі кары галаўнога мозга часткова гінуць, замяняюцца гліяльнымі клеткамі, якія не

здольны выконваць спецыфічную для мозга работу. Гэта прыводзіць да дэградацыі асобы. Пры далёка зайшоўшым алкагольным атручванні назіраецца алкагольны дзелірыум, або, як кажуць у народзе, белае гарачка. Такі чалавек становіцца небяспечным для акалючых, і паправае ізалюванага лячэння.

95 працэнтаў алкаголікаў пакутуюць захворваннямі страўніка-кішчэчнага тракту (гастрыт, язва страўніка, каліт і г. д.), пячонкі, сярдэчна-сасудзістай сістэмы і іншымі. Смяротнасць сярод алкаголікаў у тры разы вышэйшая, чым сярод няп'яных.

Алкагалізм адмоўна адбываецца і на патомстве. Цяжка бывае глядзець на дзяцей, якія расплачваюцца за распущанасць сваіх бацькоў.

На жаль, і сярод студэнтаў ёсць такія, хто пры любой магчымасці парываецца да выпіўкі. З гэтым мірыцца неглыба, і вельмі правільна, што ў ўніверсітэта былі адлічаны аматары п'янства А. Корж, В. Стрыжак, С. Дзёрбуноў.

Тым, хто сябрае з «зялёным зміем», — з намі не па шляху.

А. ПАВУК,
кандыдат медыцынскіх навук, дацэнт.